

vojínů nevztahuje na rotmistry čsl. vojska ani na strážmistry čsl. četnictva, kteří jsou na roveň postaveni rotmistrům, tím méně na vrchní četnické strážmistry, kteří jsou označeni vojenskými odznaky podporučíků, tedy důstojníků. Na správnosti úvah v rozhodnutí tom uvedených nemůže nic změnit okolnost, že platový zákon z 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n. ve čtvrté části i v dílu I. i v dílu II. rozlišuje mezi důstojníky (skupina A) a gážisty mimo služební třídy (skupina B), a že vrchní četniční strážmistři jsou zařadění do skupiny gážistů mimo služební třídy, neboť rozhodnou pro otázku, o kterou jde, není úprava platových poměrů dotyčných četnických osob, nýbrž důležitost služby jimi konané a jich služební postavení. Soukromý obžalobce jest vrchním četnickým strážmistrem; byl tedy k podání obžaloby oprávněn jen on sám, jen on sám jest dominus litis, nikoli nadřízený mu zemský četnický velitel. Jest proto počítati lhůtu § 530 tr. zák. ode dne, kdy se o urážce dozvěděl a nesejde na tom, kdy se o ní dozvěděl zemský četnický velitel. Jak zjištěno, byl vrchní četnický strážmistr Vojtěch Č. činu osobně přítomen, urážlivá slova sám slyšel, jest proto lhůtu § 530 tr. zák. počítati ode dne spáchání činu, a byla tedy soukromá obžaloba, podaná teprve dne 22. listopadu 1928, podána až po uplynutí lhůty § 530 tr. zák.

Čís. 3727.

Podle § 516 tr. zák. není trestným smilný čin o sobě, nýbrž jen kvalifikovaná forma smilného činu, když se totiž smilným činem mravopodělnost nebo stydlivost urazí hrubě a způsobem budícím veřejné pohoršení.

I když čin nebyl spáchán veřejně, ana soulož se 14letým děvčetem byla provedena v noci v bytě, může býti čin způsobilým vzbuditi veřejné pohoršení ve smyslu § 516 tr. zák., bylo-li místo snadno přístupné osobám třetím, jimiž mohl býti čin zpozorován, nebo byl-li spáchán za okolností, jež poukazovaly k tomu, že se o něm dozví větší počet lidí, nebo že se dostane do veřejnosti dodatečným vypravováním, a musil-li si pachatel býti vědom těchto možností.

Pojem »svádí« (zákon o potírání pohlavních nemocí čís. 241/1922) naznamenají »opětně svéstí« nebo »hleděti svéstí«; »svádí« ve smyslu § 20 čís. 2 zákona, kdo dotyčnou osobu přiměje jakýmkoliv působením na její vůli k tomu, že se dá pohnouti, t. j. že dobrovolně přistoupí k páčání nebo dopuštění smilného činu.

Toto působení může se dít nejen slovy a přemlouváním, nýbrž i činy k páčání smilstva směřujícími, a může spočívat v pouhé iniciativě pachatelově ke smilnému činu nebo ve spáchání smilného jednání samého, předpokládajíc ovšem, že dotyčná osoba pachatele sama ke smilnému činu nevybídla buď výslovně nebo svým vyzývavým chováním, nebo že nemravným způsobem dosavadního života k činu sama nedala podnět.

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací uznal po neveřejném ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na zášti zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Ústí n. L. ze dne 3. dubna 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 516 tr. zák., jakož i rozhodnutím rozsudek ten potvrzujícím krajského jako odvolacího soudu v Litoměřicích ze dne 28. června 1929 byl porušen zákon v ustanoveních § 516 tr. zák. a § 20 čís. 2 zákona z 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n.; rozsudky ty, pokud se vztahují na přestupek podle § 516 tr. zák., se zrušují a věc se odkazuje okresnímu soudu v Ústí n. L., by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Podle četnického oznámení dovědělo se četnictvo dne 13. března 1929, že Elfrída W-ová, narozená dne 10. ledna 1914, porodila v měsíci únoru 1929 dítě, jehož nemanželským otcem jest obžalovaný, narozený dne 2. června 1907, a učinilo proto na něho oznámení pro přestupek zákona o pohlavních nemocech (zák. z 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n.) spáchaný svedením Elfrídy W-ové ke smilnému činu. Rozsudek okresního soudu v Ústí n. L. ze dne 3. dubna 1929 uznal obviněného vinným přestupkem proti veřejné mravopochybnosti podle § 516 tr. zák. s tímto odůvodněním: Soud zjišťuje, že se matka obviněného jako vdova provdala za vdovce W-e, jenž do manželství přivedl dceru z prvního manželství, Elfrídu W-ovou, že všichni (podle spisů ještě s bratrem obviněného Rudolfem, mladším o 2 léta než obviněný) žili ve společné domácnosti, že děti spávaly v podkrovní světnici, že jednou v létě 1928 v podkrovní světnici za nepřítomnosti Rudolfa P-a mezi obviněným a Elfrídou W-ovou došlo večer, když již šli spát, k souloží. Touto souloží dopustil se obviněný přestupku podle § 516 tr. zák., neboť jde nesporně o čin smilný, a, poněvadž děvče bylo právě teprve něco přes 14 let staré a oba, třebas ne ve smyslu právním, přece v očích obyvatelstva platí za nevlastní sourozence, jest pokládati soulož za spáchanou způsobem veřejné pohoršení budícím; nezáleží na tom, že soulož byla provedena v bytě obviněného za noční doby, tedy s vyloučením veřejnosti, nýbrž jest rozhodným, že dojista jest způsobilé vzbuditi veřejné pohoršení, když čtrnáctiletého děvčete bylo takovým způsobem zneužito. Rozsudkové důvody uvádějí dále, že soud neshledal v činu obviněného skutkovou podstatu přestupku podle § 20 čís. 2 zákona z 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n., poněvadž slova zákona »kdo svádí« neznamenají »svéstí«, nýbrž »opětovně svéstí« a nebo »hleděti svéstí« a ani ten ani onen případ tu nepřichází v úvahu. Průvodním řízením nebylo objasněno, jak čin (soulož) byl spáchán. Elfrída W-ová jen prohlásila, že mezi nimi došlo k souloží a že obviněný k tomu dal popud; ke bližšímu vyličení průběhu nebylo ji lze přiměti, takže není objasněno, zdali skutku obviněný děvče svedl, či zda se sám chováním se děvčete nedal svéstí. Tento rozsudek byl napaden i obviněným, jenž tvrdí, že jeho čin nezákládá skutkovou podstatu přestupku podle § 516 tr. zák., i veřejným

obžalobcem, poněvadž nebylo uznáno na přestupek podle § 20 čís. 2 cit. zákona. Odvolací soud doplnil řízení výsledkem Elfrídy W-ové, která potvrdila, že před souloží s obviněným neměla nic se žádným jiným mužem, že obviněný přišel oné noci k ní do postele a, aniž by co bylo mluveno, soulož předsevzal, ona že ho do své postele nevolala aniž jinak mu naznačila, by k ní přišel. Rozsudek odvolacího soudu v Litoměřicích ze dne 28. června 1929 zamítl obě odvolání jako neodůvodněná s poukazem na důvody rozsudku prvního soudce.

Rozsudek soudu první stolice a tedy i rozsudek soudu odvolacího porušují zákon i ve směru § 516 tr. zák. i ve směru § 20 čís. 2 zákona z 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n., spočívající na právně mylném výkladu obou těchto zákonných ustanovení. Podle § 516 tr. zák. není trestným smilný čin o sobě, nýbrž jen kvalifikovaná forma smilného činu, když se totiž smilným činem mravopochestnost nebo stydlivost urazí hrubě a způsobem budícím veřejné pohoršení. Skutková podstata přestupku podle § 516 tr. zák. má tedy dvě náležitosti: jednak, by pachatel smilným činem mravopochestnost nebo stydlivost hrubě urazil, jednak, by se tak stalo způsobem budícím veřejné pohoršení. Co se týče druhé složky skutkové podstaty přestupku podle § 516 tr. zák., uvádí rozsudek, že soulož byla provedena způsobem budícím veřejné pohoršení a zároveň že jest způsobil vzbuditi veřejné pohoršení, když se 14letého děvčete takto zneužije, zároveň však zjišťuje, že soulož byla provedena v bytě obviněného za noční doby, »tedy s vyloučením veřejnosti«. Tím rozsudek patrně chce vyjádřiti, že čin nebyl spáchán veřejně; než tato okolnost sama by nevylučovala způsobilost činu vzbuditi veřejné pohoršení, ano není zjištěno, že místo nebylo snadno přístupné osobám třetím (bratru obviněného nebo rodičům pachatelů) a že by čin snadno mohl býti pozorován osobami třetími, i když při výstupu samém nikdo třetí nebyl přítomen (rozh. čís. 794 sb. n. s.), nebo že čin byl spáchán za okolností, jež poukazovaly k tomu, že se o něm doví větší počet lidí, nebo že se čin dostane do veřejnosti dodatečným vypravováním a musil-li si pachatel býti vědom těchto možností (srov. rozh. čís. 4027 a 4341 býv. vídeňského nejv. s. a č. 1741, 1928, 2272 sb. n. s.). Těchto okolností rozsudek nezjišťuje, a to, co jak shora uvedeno uvádí, nestačí k odůvodnění složky skutkové podstaty »způsobem budícím veřejné pohoršení«. Vychází tedy rozsudek z nesprávného právního pojetí náležitosti »způsobem budícím veřejné pohoršení«, a poněvadž nejsou po ruce skutková zjištění potřebná pro rozhodnutí, zda jest či není v činu obviněného skutková podstata přestupku podle § 516 tr. zák., bylo nutno rozsudek ohledně tohoto trestného činu zrušiti a věc odkázati soudu první stolice k novému jednání a rozhodnutí.

Rozsudek spočívá však na právním omylu i ohledně přestupku podle § 20 čís. 2 zák. čís. 241/1922 sb. z. a n., neboť výklad, který dává slovům »kdo svádí«, není správný. Neudržitelnost jeho jest patrná z úvahy, že podle něho by byl trestným ten, kdo se snaží osobu nedosáhnuvší 16. let bez úspěchu svést ke smilstvu, kdežto ten, komu se svedení podařilo a kdo takovou osobu skutečně svedl, by byl beztrestným. Mylnost práv-

ního názoru rozsudku jest však shledati v druhém směru: Podle stálé judikatury nejvyššího soudu (srov. rozh. čís. 2700, 2966, 2714, 3042, 3157 sb. n. s.) svádí, kdo dotyčnou osobu přiměje jakýmkoli působením na její vůli k tomu, že se dá pohnouti, t. j. že dobrovolně přistoupí k páčání nebo k dopuštění smilného činu; toto působení může se díti nejen slovy a přemlouváním, nýbrž i činy k páčání smilstva směřujícími, a může spočívat v pouhé iniciativě pachatelově ke smilnému činu nebo ve spáchání smilného jednání samého, předpokládajíc ovšem, že dotyčná osoba sama pachatele ke smilnému činu nevybídla buď výslovně, nebo svým vyzývavým chováním a nebo nemravným způsobem dosavadního života sama k činu nedala podnět. Rozsudek zjišťuje, že obviněný to byl, který k souloži se 14letou Elfrídou W-ovou dal podnět; rozsudek sám připouští, že není zjištěno, že se obviněný dal svěsti chováním se děvčete. Již tato zjištění sama — nehledíc ani k tomu, že soud nepřihlížel k výpovědi Elfrídy W-ové, že obviněný k ní přišel do postele — měla soud při správném právním výkladu ustanovení § 20 čís. 2 cit. zákona vésti k výroku odsuzujícímu a byl proto tím, že čin obviněného nebyl podřaděn pod ustanovení § 20 čís. 2 cit. zák., porušen zákon. V tomto ohledu musí se však nejvyšší soud vzhledem na ustanovení § 292 tr. ř. obmeziti na zjištění, že zákon byl porušen.

Čís. 3728.

Byla-li zmateční stížnost jednoho z obžalovaných odmítnuta, druhého zamítnuta z důvodů věcných, jest uložiti náklady zrušovacího řízení jen tomuto obžalovanému (§ 390 odst. 1 a 2 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 30. prosince 1929, Zm II 201/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se v neveřejném zasedání o zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jako soudu kmetského v Moravské Ostravě ze dne 25. dubna 1929, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými, Josef V. přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 488 a 491 tr. zák. a § 1 tisk. novely, a Vilém H. přestupkem podle § 6 tisk. novely, takto: Zmateční stížnost obžalovaného Viléma H-a se odmítá. Zmateční stížnost Josefa V-e se zamítá. Tento obžalovaný jest povinnen hraditi náklady na řízení zrušovací a to obzvláště náklady za právní zastupování soukromých obžalobců. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Výrok o nákladech na řízení zrušovací stal se podle § 390 odst. 1 a 2 tr. ř. Povinnost nésti tyto náklady omezuje se na obžalovaného Josefa V-e, poněvadž zmateční stížnost Viléma H-a byla odmítnuta a nebyla vůbec předmětem meritorního řízení zrušovacího.